

Lublin sprzed 90 lat na zdjęciach

● Fotografie, które miały dokumentować budowę wodociągów i rzeźni, dziś mają unikatową wartość ● - Oglądamy przedmieścia Lublina, przed wojną rzadko fotografowane - mówi miejski konserwator

Dawna fotografia

Małgorzata Szachetka
m.szachetka@kurierlubelski.pl

Mówimy o ponad 100 negatywach, w tym kilkunastu szklanych.

- To rewelacyjna kolekcja, oglądamy miejsca, których fotografowie przed II wojną zazwyczaj unikali, na przykład Tatarsy i Wrotków. Krajobraz wsi podmiejskich jeszcze nieprzekształconych w miasto - komentuje Hubert Mąćik, miejski konserwator zabytków w Lublinie.

Zdjęcia powstawały w latach 1925 - 1927. Niektóre z negatywów mają opisy w języku angielskim. To nie przypadek, bo fotograf miał dokumentować inwestycje realizowane w Lublinie przez nowojorskie towarzystwo Ulen and Company.

Oglądamy czarno-białe kadry z budowy wodociągów i kanalizacji, rzeźni miejskiej przy ul. Turystycznej czy elektrowni na Kośminku. Magistrat zaciągnął na ten cel kredyt wysokości 2 mln 858 tys. dolarów amerykańskich w złocie. Lublin był jednym z kilku miast w Polsce, które zdecydowały się wtedy na usługi amerykańskiej firmy.

Budowa rzeźni miejskiej została obfotografowana prawie na każdym etapie prac: począw-

► Budowa rzeźni miejskiej przy ulicy Turystycznej w Lublinie

szy od chwili, gdy w szczerym polu z ziemi wyszły fundamenty aż po moment, gdy ściany hal są już wyłożone białymi kafelkami, wmontowane są już haki na mięso.

Głównym bohaterem wielu ujęć jest powstający wówczas wodociąg, przy którym pozują nie tylko robotnicy w strojach roboczych, ale i panowie w garniturach. Uwiecznione w połowie lat 20. XX wieku drewniane domy Tatar czy Wrotkowa oglądamy ze świadomością, że dziś te

miejsca są zmienione nie do poznania. Możemy też przekonać się, jak 90 lat temu wyglądały dziś już nieistniejące w tej formie przeprawy. - Na przykład drewniany most zamiast betonowego na Czermiejówce, za którym widać zabudowania drożdźni przy ulicy Kunickiego. W latach 30. tamtejsze hale produkcyjne zostaną podniesione o piętro, na zdjęciu jeszcze go nie ma. Za to widocznego w kadrze komina kotłowni nie zobaczymy współcześnie - wyjaśnia Mąćik.

W trakcie inwestycji realizowanej przez Ulen and Company powstała także istniejąca do dziś wieża ciśnieniowa przy Al. Racławickich. Możemy ją obejrzeć na jednej z fotografii. Nowa wieża ciśnieniowa powstała w najwyższym punkcie miasta.

- Kolekcja została przekazana do MPWiK w połowie lat 90. ubiegłego wieku przez jednego z mieszkańców miasta. Dzięki współpracy z Teatrem NN większość zdjęć udało się zidentyfikować i opisać. Negatywy zosta-

► Tak w drugiej połowie lat 20. XX wieku powstawały wodociągi

ły później przekazane do Archiwum Państwowego - wyjaśnia Magdalena Bożko, rzeczniczka spółki MPWiK w Lublinie.

Od 1925 do 1929 roku w Lublinie powstało 37,3 km sieci wodociągowej. Był to trzeci wodociąg w historii miasta, po staro-

polskim rumistrza Jana z 1506 roku i inż. Adolfa Weisblata z 1899 roku. ● ©©

● Więcej zdjęć na naszej stronie zobacz kadry z kolekcji dokumentującej budowę wodociągu w Lublinie www.kurierlubelski.pl